

Auteur: *Josée Warnaar*

Op veel scholen gaan de oudste kleuters een ochtend wennen in groep 3. Om deze wenochtend inhoud te geven was in de eerste maanversie 'Het boek van Moek' aan de handleiding toegevoegd. Het verhaal van Moek had tot doel kinderen de functie van letters in woorden te laten ervaren. Inmiddels wordt er in veel kleutergroepen voldoende aandacht besteed aan ontluikende geletterdheid. In dit artikel vindt u daarom een wendag-les in de sfeer van de tweede maanversie: *Zoem*, het bijtje van de wandplaten en het computerprogramma, stelt zich voor aan de kinderen en doet met de kinderen enkele introductieactiviteiten rondom het lezen in groep 3.

Doel van de introductieles Zoem

- De kinderen leren het bijtje Zoem kennen. Zoem speelt een belangrijke rol in het computerprogramma bij *Veilig leren lezen* en is op alle wandplaten afgebeeld. De handpop Zoem, die voor deze les gemaakt wordt, kan het hele jaar een belangrijke rol spelen bij lesintroductions, spelletjes en de verlengde instructie.
- Tijdens deze les oefenen de kinderen de auditieve analysevaardigheid, de auditieve synthesevaardigheid en de visuele discriminatievaardigheid.

- Voor kinderen die uit verschillende kleuterklassen samen in één groep 3 komen, is deze les een goede mogelijkheid om de namen van de nieuwe kinderen te leren kennen.
- De kinderen leren ook de betekenis van vijf pictogrammen uit maanwerkboekje 1:

kijk

luister/hoor

kleur

omcirkel

luister naar of zoek naar deze letter

Benodigde materialen

- handpop Zoem, zie werkbeschrijving op pagina 3
- de letterkaartjes, van *Veilig leren lezen*, met magnetisch plakband (Hema) erachter
- een namenlijst van de nieuwe groep
- een grote soeppan met een grote soeplepel
- voorwerpjes met dezelfde beginklank als de namen van de kinderen (zie voorbereiding)
- werkblad 1 en 2 voor elk kind
- vergrotingen van werkblad 1 en 2 (voor instructie)
- schrijfpotloden
- kleurpotloden
- enkele prentenboeken (Zoems lievelingsboeken)

Vorbereiding

- Sorteer de namen van de kleuters uit de namenlijst op beginklank.
- Hang de beginletter van de namen van de kinderen verspreid over het bord (met de magnetische letterkaartjes).
- Zoek bij elke beginklank een voorwerpje met dezelfde beginklank: bij de 'r' een rammelaar, bij de 't' een tandenborstel, bij de 'a' een appel, ...
- Stop de voorwerpjes in de soeppan.

Lesbeschrijving

Introductie

Handpop Zoem is achter het zijbord verstopt. De leerkracht vraagt de kinderen stil te zijn omdat ze een raar geluid hoort. De leerkracht draait zich om naar het bord en maakt, voor de kinderen niet zichtbaar, een zoemgeluid. De leerkracht kijkt achter het zijbord, doet gauw de handpop aan haar hand en zegt tegen de kinderen: 'Kijk, daar is Zoem, die zoekt altijd van die gekke verstoppelkes.'

'Goedemorgen Zoem, wil jij aan de kinderen vertellen wie je bent?' Zoem stelt zich voor.

Handpop Zoem vertelt ook dat hij zo van lettertjes en lezen houdt. Hij is erg blij dat hij lezen heeft geleerd.

Zoem vraagt de kinderen of ze de letters van zijn naam willen zien. Deze letters hangt hij op het bord. Vervolgens pakt hij elke letter, laat hem aan de kinderen zien en benoemt hem. De kinderen zeggen elke letter na. Dan hangt Zoem de letters op het bord, in de goede volgorde.

z oe m

Zoem vertelt dat je een woord kunt lezen door de letters te noemen. Links beginnen! Zoem doet voor hoe dit moet: zzzz-oeoeoe-mmmmm: zoem. De kinderen doen Zoem een aantal keer na.

Daarna laat Zoem enkele van zijn lievelingsprentenboeken zien. Dat zijn boeken die hij nu zelf kan lezen. Zoem belooft de kinderen dat hij hen gaat helpen bij het leren lezen.

Spel

Zoem wil de kinderen helpen bij het leren lezen en gaat daarom een spel met ze doen. Daar heeft hij de letters op het bord voor nodig en een soeppan met spulletjes.

- Zoem vraagt een van de kinderen een voorwerpje op te scheppen met de soeplepel.
- Zoem pakt het voorwerpje en laat het benoemen.
- Dan zegt Zoem op een spannende manier: 'Kni, kna, knetter, wie hoort de eerste letter?'

- Als de kinderen verschillende letters noemen, probeert Zoem met de kinderen uit welke letter juist is.
- Zoem vraagt of er kinderen zijn die een naam hebben die met die letter begint.
- Zoem schrijft de namen van de kinderen die dezelfde beginletter hebben als het voorwerpje dat opgeschept is, onder de betreffende letter op het bord.

- Zoem legt het voorwerpje naast de pan.
- Zoem herhaalt dit spel tot alle voorwerpjes opgeschept zijn en alle namen van de kinderen over de letterkaartjes op het bord verdeeld zijn.

Verwerking

- Zoem deelt werkblad 1 uit.
- Zoem tekent de pictogrammen van werkblad 1 op het bord en legt uit wat ze betekenen.
- Zoem legt uit hoe het werkblad gemaakt moet worden: met de kinderen benoemt Zoem de afbeeldingen. Daarna zegt hij: 'Luister goed, ik zeg drie letters, probeer te horen van welk woord ze zijn: /m/-/ui/-/s/. Nog eens: /m/-/ui/-/s/, welk woord hoorde je?' Laat een van de kinderen 'muis' omcirkelen op het vergrootte werkblad.
- Behandel zo ook de volgende woorden: r-eu-s, k-i-p, b-oo-m, j-a-s, m-uu-r, n-eu-s, t-a-s, w-i-p, v-uu-r, b-oo-t, h-ui-s.
- Dan deelt Zoem werkblad 2 uit.
- Zoem tekent de pictogrammen van werkblad 2 op het bord en legt uit wat ze betekenen.
- Zoem legt uit hoe het werkblad gemaakt moet worden: zoek alle letters 'm' en kleur het vakje waar de letter 'm' in staat.
- De kinderen maken het werkblad zelfstandig af. Wie klaar is mag de plaatjes kleuren.

Lees als afsluiting een prentenboek voor dat door Zoem getoond is.

Werkbeschrijving handpop Zoem

Benodigde materialen

- een zwarte sok
- geel vilt (20 x 6 cm)
- rood vilt (15 x 15 cm)
- blauw vilt (3 x 8 cm)
- donkerroze vilt (3 x 4 cm)
- 1 grotere kraal, 2 kleine zwarte kraaltjes
- dun ijzerdraad
- stukje vitragestof (20 x 30 cm)
- 3 stukjes geel chenilledraad (ongeveer 22 cm)
- tennisbal
- stofschaar
- geel, zwart, wit en rood naaigaren, en een naald
- alleslijm

Werkwijze

- 1 Kop**
Stop de tennisbal in de teen van de sok.
- 2 Neus**
De kraal wordt het neusje van Zoem, stop die op de juiste plaats op de tennisbal, onder de sok. Bind de stof onder de kraal af met een zwart draadje.
- 3 Mond**
Knip de mond van Zoem uit het donkerroze vilt, plak de mond op de kop.
- 4 Oogjes**
Knip twee oogjes uit het blauwe vilt. Naai de zwart-

te kraaltjes als pupillen op de oogjes. Plak de oogjes op de goede plaats.

5 Pet

Maak van het rode vilt een klein petje, plak die op de kop van Zoem.

6 Strepen

Knip twee stroken van het gele vilt. Wikkel ze, achter de kop, om de sok. Speld ze onder de kop vast. Zet het vilt onderaan en in het midden vast.

7 Vleugels

Buig twee vleugeltjes uit één stuk ijzerdraad, zorg dat ze onderaan aan elkaar vastzitten.

- 8** Knip het model van de vleugels, met 1 cm extra aan de randen, uit de vitragestof. Zet de vitragestof vast op het ijzerdraad. Naai de vleugels op de rug van Zoem, precies tussen de twee gele stroken.

9 Pootjes

Prik één stuk chenilledraad aan de onderkant van Zoem door de stof, precies tussen de kop en de eerste streep. Trek het chenilledraad door de stof heen totdat het aan beide kanten even ver uit het buikje steekt. Maak van elk uiteinde voetjes door het chenilledraad iets op te rollen.

- 10** Maak nog twee paar pootjes: één tussen de gele strepen in en één achter de gele strepen.

Zoem is klaar!

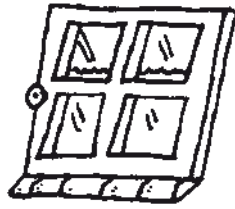

m

m e s

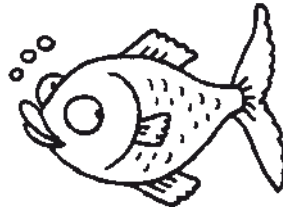
r a a m

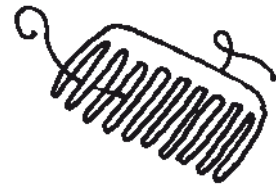
m a a n

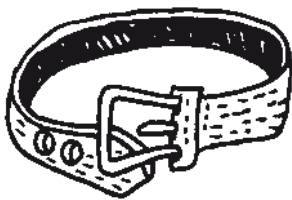
s o k

v i s

k a m

r i e m

m u g

r o o s